

Et grep for å gi mer innsikt

Taler

Jonas Gahr Støre

Dato

10 juni 2022

Sted

Regjeringskvartalet, Oslo

Omstendigheter

Oppnevning av ekstremismekommisjonen

1 Kjære alle sammen.

Rammene for det vi skal snakke om i dag gir seg selv. Vi står på et av åstedene for det store terrorangrepet mot Norge 22. juli 2011. Det vi legger fram i dag, er
5 et grep for å gi bedre innsikt i hva som kan lede til ekstremisme, polarisering, vold og farlig utvikling for samfunnet vårt.

Radikalisering og ekstremisme er alvorlige samfunnsutfordringer for alle samfunn. Det vet, også vi i Norge, så altfor godt.

10

Vi vet at arbeidet for å forebygge må skje på bred front. Vi må hindre utenforskap, og starte tidlig. Vi må unngå at vi kommer i situasjoner hvor mennesker faller utenfor og begår uhyrlige ting.

15 Vi begynner å kunne mye om dette. Regjeringen har i dag i statsråd nedsatt en ekstremismekommisjon for å bruke dyktige folk med erfaring til å ta den innsikten lengre fram i samfunnet vårt.

Jeg vil takke AUF for å ha satt dette på dagsorden. Det har vært et krav fra AUF
20 om at vi må gå grundig til verks. Det står i stil med måten AUF har tatt et historisk ansvar etter 22. juli. De som ble aller hardest rammet har, i tillegg til å håndtere sine egne, også sett på hvordan samfunnet skal møte dette.

Det er altså et sterkt budskap fra den unge generasjonen i å si: «Vi vil lære mer
25 om hvilke tiltak som gjelder for å forebygge og motvirke ekstremisme og alle de fryktelige følgende av det.»

Vi erfarte altfor hardt terrorens grufulle konsekvenser den 22. juli. 77

30 mennesker ble drept. Vi minnes dem blant annet ved dette minnesmerket vi står ved i dag. Det skal vi også gjøre 22. juli, i tillegg til at vi den 18. juni innvier minnesmerket på landsiden og Utøya.

Det er sånn at 22. juli-kommisjonen gjorde en uavhengig og bred gjennomgang
35 av terrorangrepet. Det ble fremmet 31 anbefalinger.

Det er viktig å huske at 22. juli-kommisjonens mandat ikke var, eksplisitt, å se nærmere på spørsmål knyttet til gjerningsmannens motiv, oppvekst eller bakgrunn.

40

Ei heller samfunnets tiltak for tidlig forebygging av radikalisering. 22. juli-kommisjonen skrev selv, i sin rapport, at disse spørsmålene ville de ikke se på.

Nettopp fordi forebygging er noe av det viktigste vi kan gjøre for å motvirke
45 terror og ekstremisme, så er det på tide og ta dette i et eget grep.

Vi erfarte også terrorens konsekvenser i forbindelse med angrepet på Al-Noor moskeen og drapet i Bærum 10. august 2019.

50 Gjerningsmennene i begge disse terrorangrepene har gjenkjennelige trekk. Det er slående å se at de begge blir referert til av menn i lignende alder og samfunn som begår lignende grufulle handlinger andre steder i verden.

Det siste tiåret har ekstreme grupper, miljøer og enkeltpersoner innen
55 høyreekstremisme og ekstrem islamisme preget trusselbildet for politisk motivert vold i Norge. PST ser en større bredde i ideologisk tankegodt og i former for ekstremisme.

I tillegg er stadig yngre aktører involvert. Det er et åpenbart faresignal som vi må
60 ta på alvor.

For å kunne forebygge, må vi gjøre mye. Jeg tror sterkt på velferdsstatens brede grep. Vi må sikre at barn får en god og trygg oppvekst, at vi møter fellesskap tidlig i livet, at du har medansvar som individ og menneske.

65

Vi vet at vi har behov for mer kunnskap.

Kommisjonen vi nå har nedsatt er sammensatt av dyktige personer med kompetanse fra ulike tjenester, fagfelt og forskningsmiljøer. Og ikke minst levd liv i samfunnet vårt.

Jeg er veldig takknemlig for at Cathrine Thorleifsson har tatt på seg oppdraget med å lede kommisjonen.

Hun er forsker ved Senter for Ekstremismeforskning ved Universitetet i Oslo, og har en imponerende og bred kunnskap om ekstremismefeltet i Norge og i utlandet. Hun ser de brede linjene og har vært en aktiv stemme for en ansvarlig tilnærming til hvordan vi forebygger gjennom kunnskap.

Jeg vil også takke alle kommisjonsmedlemmene som har sagt seg villig til å delta i arbeidet. Jeg er trygg på at kommisjonen vil ta oss videre som samfunn.

Avslutningsvis vil jeg gå ett år tilbake.

I fjor markerte vi 10 år siden 22. juli. AUF, overlevende og etterlatte bidro da til en ny politisk debatt. At terroren var politisk motivert, og at angrep var rettet mot AUF og Arbeiderpartiet, og at bekjempelse av terror må møtes med politiske svar.

Jeg vil igjen takke AUF, for at dere alltid står opp mot høyreekstremisme, radikalisering, rasisme og ekskludering. Og for at dere foreslo at det bør nedsettes en ekstremismekommisjon, og for at dere har vært i godt samspill med oss når vi har satt kommisjonen sammen.

Kilde

www.regjeringen.no

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/et-grep-for-a-gi-mer-innsikt>